

THE PROBLEM OF “STRUCTURAL INTEGRATION”. A CASE STUDY OF THE 9TH–10TH CENTURY BURIALS (GRAVES 49 AND 50) AT HORTOBÁGY – ÁRKUS

Erwin GÁLL^a, Gergely SZENTHE^b

^a “Vasile Pârvan” Institute of Archaeology, Bucharest, Romania; e-mail: erwin.gall@iabvp.ro

^b Hungarian National Museum, Department of Archaeology; Institute of Hungarian Research, Budapest, Hungary; e-mail: szenthe.gergely@hnm.hu

Keywords: Hortobágy – Árkus, Late Avar Age (8th–9th centuries AD), “Hungarian Conquest” Period (10th century), burial practices, material culture of the 10th century, structural integration

Abstract: The aim of this study is to discuss the theoretical aspects of the problem of discontinuity and continuity between two major periods, the Late Avar Period and the Hungarian Conquest Period in the light of the unpublished graves 49 and 50 from Hortobágy – Árkus. For this purpose, we provide a sociological model which contributes to the understanding of the emergence of the new power structure. The graves are part of a multiperiod site (burial ground), which connects the Late Avar Period and the Conquest Period and it is a unique example of its kind in the Carpathian Basin. The archaeological observations concerning parallel finds support the dating of the two graves at the end of the 9th century and the beginning of the 10th century and the fact that they probably represent the formative phase of the Hungarian power structure in the Carpathian Basin. The orientation, the horse burial, the characteristics of the grave-pits, and their topographical positions indicate that the two graves belonged to the Late Avar burial site; on the other hand, however, certain material finds reflect a different cultural context associated with Hungarian Conquest Period assemblages. On the base of the material culture and the burial practices we suggest, that through interpersonal relationships, the individuals in that graves could have become part of the socio-political structures emerging in the Late Avar Period, and this allowed them to exchange and access material goods. It is important to underline that their small population groups based on blood ties (clans) could have preserved their customs, and instead of the often interchangeably used “acculturation” term, the material evidence may rather be read as a sign of “structural integration” – as this particular case suggests. “Structural integration” is also an “overlap” phenomenon during which the structural hierarchies of the conquering entity integrate that of the conquered community (or of its individual members) in a vertical way (from top to bottom). Primarily, this does not affect the self-image or internal structure of the group, but changes only its external status, by changing its relation to the dominant group. We believe that this model can be useful for interpreting the case of Graves 49 and 50 at Hortobágy. It seems that only certain elements of the burial representation – primarily those with a strong symbolic meaning, indicating the social status of the individuals, positioning the buried individuals within their social network – have changed (namely, the horse burial, the grave accessories, and their placement in the grave), while other elements which did not play any role from this point of view remained unchanged (the orientation and the features of the burial pit).

Cuvinte-cheie: Hortobágy – Árkus, epoca avară târzie (secolele VIII–IX), epoca „cuceririi maghiare” (secolul al X-lea), practici funerare, cultura materială a secolului al X-lea, integrarea structurală

Rezumat: Scopul studiului este acela de a dezbate aspectele teoretice ale problemei discontinuității și continuității între două epoci, care în literatura de specialitate sunt cunoscute sub denumirile de epoca avară târzie și epoca cuceririi maghiare. În acest scop, în lucrarea de față se dorește aplicarea unui model sociologic pentru a înlesni înțelegerea apariției noii structuri de putere la sfârșitul secolului al IX-lea. Mormintele fac parte dintr-un sit funerar care leagă perioada avară târzie și perioada de cucerire maghiară și este un exemplu unic de acest fel în Bazinul Carpatic. Observațiile arheologice, pe baza analogiilor culturii materiale, susțin datarea celor două morminte la sfârșitul secolului al IX-lea și începutul secolului al X-lea, acestea din urmă reprezentând probabil faza formativă a structurii puterii maghiare din Bazinul Carpatic. Orientarea, înmormântarea cailor, caracteristicile gropilor de mormânt și pozițiile topografice ale acestora indică faptul că ambele morminte aparțineau spațiului funerar al epocii avară târzie, dar pe de altă parte, anumite elemente ale culturii materiale reflectă un context cultural diferit, care poate fi asociat cu perioada de cucerire maghiară (secolul al X-lea). Pe baza analizei culturii materiale și a practicilor de înmormântare, presupunem că, prin relațiile interpersonale, indivizii din mormintele studiate deveniseră parte din structuri socio-politice apărute în urma migrației maghiare în Bazinul Carpatic, la sfârșitul secolului al IX-lea. Este important de subliniat faptul că populațiile organizate pe sistem de clanuri și-au putut păstra obiceiurile și, de aceea, în loc de „aculturație”, termen adesea folosit în literatura de specialitate, folosim mai degrabă termenul de „integrare structurală” – după cum sugerează și acest caz particular. „Integrarea structurală” este, de asemenea, un fenomen de „suprapunere”, în urma căruia structurile entității cuceritoare le integrează pe cele ale comunității cucerite (sau ale membrilor săi) într-un mod vertical (de sus în jos). Acest lucru nu influențează imaginea de sine sau structura internă a grupului, ci schimbă doar statutul extern prin schimbarea relației sale cu grupul dominant. Credem că acest model poate fi utilizat și în cazul interpretării mormintelor 49 și 50 de la Hortobágy. Se pare că doar anumite elemente ale înmormântării – în primul rând cele cu o pronunțată semnificație simbolică, care indică starea socială a indivizilor și poziționează indivizii îngropați în cadrul mediului lor social (?) – s-au schimbat (și anume, înmormântarea cailor, cultura materială care indică statutul social, metoda de acoperire a morților și plasarea lor în mormânt), în timp ce alte elemente care nu au jucat niciun rol din acest punct de vedere au rămas neschimbate (orientarea N–S a celor decedați și caracteristicile uzuale ale gropilor).